

ข่าวเตือนการระบาดของศัตรูพืชประจำสัปดาห์

กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย กรมส่งเสริมการเกษตร

ปีที่ 19 ฉบับที่ 49 ประจำวันที่ 24 พฤศจิกายน 2564

โรคราน้ำค้างในข้าวโพด

เตือนภัยเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกของประเทศไทย เผื่อระวังการระบาดของโรคราน้ำค้างในข้าวโพด สามารถพบได้ตั้งแต่ระยะเริ่มปลูก เนื่องจากในช่วงนี้สภาพอากาศตอนเช้ามีอากาศเย็น และความชื้นสูง เหมาะต่อการเกิดโรคราน้ำค้าง ซึ่งหากเกิดโรครุนแรงจะทำให้ผลผลิตลดลงร้อยละ 80 โดยเฉพาะในพื้นที่ที่อ่อนแอ เช่น ข้าวโพดหวาน ข้าวโพดเทียน และข้าวโพดข้าวเหนียว ดังนั้น เกษตรกรควรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ หากพบใบมีจุดสีเขียวฉ่ำน้ำ ต่อมาใบข้าวโพดมีสีเหลืองซีดโดยเฉพาะบริเวณยอด หรือใบกลายเป็นทางสีเขียวอ่อน สลับเขียวแก่ ลำต้นแคระแกร็น และพบสปอร์เป็นผงสีขาวใต้ใบของข้าวโพดในเวลาเช้า ให้รีบแจ้งเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือสำนักงานเกษตรจังหวัด เพื่อดำเนินการหาแนวทางควบคุม และป้องกันกำจัดก่อนเกิดการระบาดรุนแรง

เชื้อสาเหตุ เชื้อรา *Peronosclerospora sorghi*

ลักษณะอาการ

อาการของโรคเกิดได้ตั้งแต่ข้าวโพดเริ่มงอก โดยพบจุดเล็กๆ สีเขียวฉ่ำน้ำบนใบอ่อนต่อมาใบข้าวโพดมีสีเหลืองซีดโดยเฉพาะบริเวณยอด หรือใบกลายเป็นทางสีเขียวอ่อนสลับเขียวแก่ ในเวลาเช้าที่มีอากาศค่อนข้างเย็นและความชื้นสูง มักพบส่วนของเชื้อราลักษณะเป็นผงสีขาวจำนวนมากด้านใต้ใบ และเมื่อเป็นนานเข้าตามรอยที่มีสีเหลืองอาจเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล และมีอาการใบไหม้แห้งตายในที่สุด บางครั้งพบยอดข้าวโพดแตกเป็นพุ่ม ต้นเตี้ยแคระแกร็น ข้อถี่ ไม่มีฝักหรือมีฝักขนาดเล็ก ก้านฝักมีความยาวมาก หรือมีจำนวนฝักมากกว่าปกติ แต่จะไม่สมบูรณ์ เช่น มีเมล็ดจำนวนน้อย หรือไม่มีเมล็ด ข้าวโพดในระยะเริ่มปลูกถึงอายุประมาณ 30 วัน จะอ่อนแอต่อโรคนี้นมาก

การแพร่ระบาด

เริ่มระบาดในระยะที่มีฝนตกชุก ความชื้นในอากาศค่อนข้างสูง ช่วงเช้าอากาศเย็นมีน้ำค้าง โดยสามารถพบเชื้อโรคสร้างสปอร์ เป็นผงสีขาวบนผิวใบที่ลายของข้าวโพดในเวลาเช้า เมื่อสปอร์แก่ จะแพร่ระบาดไปโดยลมเช้าทำลายต้นอื่นๆ ต่อไปนอกจากนี้เชื้อที่ติดไปกับเมล็ดพันธุ์ที่ยังไม่แห้งดี เชื้อโรคที่ตกอยู่ในดิน หรือที่เกิดบนพืชอาศัยอื่นการแพร่ระบาดของเชื้อโรคมมาจากแหล่งต่างๆ ดังนี้ ใบข้าวโพดที่เป็นโรค ติดมากับเมล็ดข้าวโพดจาก ต้นที่เป็นโรค พืชอาศัยบางชนิด เช่น ข้าวฟ่าง หญ้าพง หรือแซม หรืออ้อยเลา หรือหญ้าคาหลวง (*Saccharum spontaneum*) หรือเชื้อราอาจจะตกค้างในดิน ในรูปของสปอร์ที่มีผนังหนา

แนะนำวิธีการป้องกันกำจัด ดังนี้

1. หลีกเลี่ยงการปลูกข้าวโพดในฤดูฝน โดยเฉพาะในแหล่งที่มีการชลประทาน
2. หลีกเลี่ยงการใช้เมล็ดพันธุ์จากแหล่งที่มีโรคระบาดมาทำพันธุ์
3. ควรใช้พันธุ์ต้านทาน และคลุกเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูกด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช ไดเมโทมอร์ฟ 50% WP อัตรา 30 กรัมต่อเมล็ด 1 กิโลกรัม หรือ เมทาแลกซิล 35% DS อัตรา 7 กรัมต่อเมล็ด 1 กิโลกรัม หรือ เมทาแลกซิล-เอ็ม 35% ES อัตรา 3.5 มิลลิลิตรต่อเมล็ด 1 กิโลกรัม
4. การกำจัดพืชอาศัยเป็นอีกวิธีหนึ่งที่ลดการอยู่ข้ามฤดูของเชื้อสาเหตุได้ พบว่าหญ้าเจ้าชู้ ข้าวฟ่าง หญ้าพง และอ้อย แสดงอาการโรคราน้ำค้าง สปอร์ที่สร้างบนพืชทั้งสี่สามารถทำให้เกิดโรคดังกล่าวแก่ข้าวโพดได้ หรือข้าวโพดที่หลงเหลือจากการเก็บเกี่ยวหรือต้นอ่อนที่งอกใหม่จากเมล็ดที่ร่วงหล่นในแปลง เชื้อสาเหตุของโรคก็สามารถอยู่ข้ามฤดูได้เช่นกัน
5. ในแหล่งที่เคยมีการระบาดของโรคหากพบว่า มีสภาพแวดล้อมเหมาะสมต่อการเกิดโรค คือ อุณหภูมิต่ำและความชื้นสูง เมื่อข้าวโพดอายุ 5 - 7 วัน ควรพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช ไดเมโทมอร์ฟ 50% WP อัตรา 20 - 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือเมทาแลกซิล 25% WP อัตรา 30 - 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 7 วัน จำนวน 3 - 4 ครั้ง

6. ถอนต้นที่แสดงอาการของโรคนำไปทำลายนอกแปลงปลูก

7. พื้นที่ที่มีการระบาดของโรคควรปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน

สำหรับข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ซึ่งมีพื้นที่ปลูกเป็นบริเวณกว้าง เน้นการป้องกันกำจัดโดยวิธีคลุกเมล็ดก่อนปลูก เนื่องจากเชื้อสาเหตุโรคสามารถเข้าทำลายได้ตั้งแต่ข้าวโพดเริ่มงอก หากต้องการพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช ควรพ่นก่อนข้าวโพดอายุ 20 วัน จึงสามารถป้องกันกำจัดโรคนี้ได้

ลักษณะอาการของโรคน้ำค้างบนใบข้าวโพด

ที่มา : กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ที่มาภาพ : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดหนองบัวลำภู

ที่ปรึกษา : นางสาวสุนนา สิมาสฤษฏ์ ผู้อำนวยการกลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช

บรรณาธิการ : นางสาวเบญจมาภรณ์ ชุ่มจิตร นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

นางสาวศศิประภา มาราช นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

เรียบเรียงโดย : นางสาวดวงฤทัย กิ่งศรี นักวิชาการเกษตร

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย